

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserate) uredništvo in upravnštvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnštvo je v Ptuj v gledališkem posloppju. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 1.

V Ptuj v nedeljo dne 7. januarja 1906.

VII. letnik.

Našim naročnikom.

Naprednjake in somišljenike uljudno vabimo na novo naročbo, stare naročnike pa prosimo, da nemudoma zaostalo naročnino plačaja, ker sedaj račune sklepamo. Stari naročniki naj pri naročbi naznanijo številko, ki je na oklepku natisnjena. Kdor ne pošlje zaostale naročnine, temu moramo pošiljanje lista ustaviti. Kdor list sprejema, mora ga tudi plačati.

Naprednjaki, razširjajte naš list, zahtevajte ga v vsaki gostilni. Poglejte, kako lepo število se je nas že nabralo in veliko naših nekdanjih sovražnikov so danes naši naročniki.

„Štajerc“

velja za na dom z pošiljanjem po pošti: za celo leto K 2.—, za pol leta K 1.—. Posamezna številka stane samo 6 vinarjev.

Upravnštvu „Štajerca.“

Naprednjaki, somišljeniki!

Zopet se je približalo novo leto, in „Štajerc“, stopil je v svoje 7 leto, 6 let bil je že „Štajerc“ neustrašen in vnet bojevnik za resnico in pravico, za pravi napredek in duševno prostost. Koliko napadov, koliko obrekovanja je v tem času že moral prestati, cerkev, prižnica, šola, spovednica, ljudski shodi vse, vse se je zlorabljal proti njemu, a vendar ves boj nazadnjakov proti korenjaku „Štajercu“ nič ni pomagal. Zmagal je „Štajerc“, vedno raste in raste število naročnikov, bolj in bolj sprevidelo je slovensko ljudstvo, kdo mu je pravi prijatelj, ali kdo se mu le dobrika, da ga potem lažje izkorišča. Resnice

in pravice ni moči iz sveta spraviti, zato tudi „Štajerca“ ne.

„Štajerc“ pa je tudi vedno storil, kar je obetal, neustrašeno zastopal je vedno pravico. V nebrojnih člankih branil je svoje somišljenike pred izkoriščevanjem sovražnikov, odprl jim oči ter jim pokazal, kdo so ti sovražniki in od kod da preti največja nevarnost.

„Štajerc“ je vedno bil za mir, nikdar ni hujskal, nikdar ni sejal sovražtva, mir med narodi je njegova najizkrenejša želja. Vedno je povdarjal naj se narodi med seboj ljubijo, posebno Nemci in Slovenci, kajti ta dva naroda sta primorana skupaj živeti, ta dva naroda sta odvisna posebno v gospodarskem oziru en od drugega.

„Štajerc“ je ob času volitev, bodi si občinskih, deželno-zborskih, državno-zborskih i. t. d. priporočal volilcem prave napredne može, ki niso petolizci farške stranke, ki neustrašeno, neumorno in uspešno delujejo za blagor svojih volilcev, a ne gledajo pri tem na lastno korist.

„Štajerc“ je svojim naročnikom vselej radovoljno odgovarjal na vsako vprašanje, bodi si v gospodarskih, v tožbenih, v davčnih zadevah, sploh v vsaki stvari, katera je kmetu, trgovcu in obrtniku na deželi potrebna.

„Štajerc“ priobčil je koliko mu je prostor dovolil vse vposlane dopise in stem odstranil mnogo nerednosti, marsikteri vzame z strahom naš list v roke in gleda, ali je „Štajerc“ zvedel, kako lumparijo je naredil, ali kako je ljudstvo goljufal i t. d. Mi gledamo vestno in pazno na delovanje naših sovražnikov, pazimo na vsako nevarnost, ki preti našim somišljenikom.

„Štajerc“ je v gospodarskih člankih branil korist naših kmetov, zastopal vedno njih blagor in tudi podučeval o napredku v gospodarstvu. Podučeval je kmete o umni živinoreji, o delah na polju, v vinogradih i t. d.

„Štajerc“ je svoje misliljenike vedno svaril pred pijančevanjem in vedno naglašal, da je posebno žganje strup za ljudstvo in da so žalostne posledice pijančevanja krvavi pretepi, uboju, umori.

„Štajerc“ se je tudi brigal za mladino, za bodočnost. Da dobi mladina dobro vzgojo, dober poduk, potezoval se je za šole, kmetom je svetoval, kake šole naj zahtevajo, naj zahtevajo šole, v katerih se otrok tudi drugega jezika nauči, nemškega.

„Štajerc“ je tudi z živalmi imel usmiljeno srce, svoje bralce, posebno učitelje in stariše je prosil, naj uplivajo na mladino da bode imela usmiljenje z živalimi, da ne bo surova. Fant ki v mladosti živali trpinči postane surovež, potem pretepač nazadnje pa ubijalec.

In zato je tudi sveta dolžnost vsakega naprednega Slovenca, da si naroči ta list, ga materijalno in duševno podpira ter skrbi, da se čim bolj razširi. Kdor lastni list zapustavlja, kdor ne deluje za svoj list, podpira stem nasprotne liste in dela na oslabljenje in poneumnevanje naroda in greši proti svojim in proti koristim vseh naprednjakov.

Zato: čitajte, naročajte in razširjate „Štajerca“

Ako ga dobro podpirate bo se še bolj zamogel za vas potezovati, od vas ljubi naprednjaki je odvisno da bo „Štajerc“ vedno napredoval. „Štajerc“ bo imel toliko upliva, toliko moči in veljave, kolikor mu ga bodele dali sami. Mi bomo tudi v 7. letu obstanka to storili kakor do zdaj, še več bode nam mogoče, če vi pomagate pri tem težavnem delu, če nas pod-

Kako je dekan grajsčinsko Uršo za odpusčanje prosil.

Spisal: Rosegger.

Dekan Musičar je malo neroden in nekaj preveč odkritosrčen mož in zato ima njegov škof in konzistorij sveti kriz žnjim. Musičar postal bi kaj rad prelat, a višji gospodje mu ne voščijo tega veselja. Njegova cerkev je romarska in čim več romarjev pride, tem večkrat ga pri mizi obiščejo pečeni piščanci i in tem večkrat se napolni časa z sladkim. Pa to mu iz srca privoščimo. Enkrat je povabil Musičar nekega kapucina, naj pridiguje v njegovi romarski cerkvi. Prišel je in pridigal na dolgo in široko, naj ljudje opustijo romanje, vsak naj doma moli i. t. d. Tihi sli so farmani iz cerkve domu a Musičar je godrnjal in se zarotil, da nikdar več ne povabi kekega kapucina. Od tega časa pridigal je vedno sam. Pa tudi tukaj ima malo smole. V grajsčini živele je neka stara deviška Urša, ki je bila sorodnica grajsčinskega oskrbnika. Ta se je vedno nakinčala in našopirila ko pav če je kam šla, in navadno imela je rudečo ogrinjačo. Te Urše že dolgo dolgo dekan ni mogel videti, a tudi ona n. j. ni bila posebno dobra.

Vsako nedeljo in vsak praznik bila je Urša v cerkvi, ni izpustila svete maše in kaj rada se je med službo božjo od strani pogledovala, ali ima njeno krilo tako lepe zgibe, kakor zlato krilo prečiste device na oltarju. Med pridigo gledala je vedno v molitvene bukvice, kakor da bi grozno po-

pirate v boju proti našim in vašim sovražnikom. Tedaj bo novo leto leto napredka, sli bomo naprej a ne nazaj.

Stari naročniki naj nam ostanejo zvesti, naj se ne dajo zaslepiti, naj ne slušajo neumnih čvekarij naših sovražnikov, ki pravijo, „Štajerc je proti veri, proti duhovnikom „Štajerc“ je nemškutar.

„Štajerc“ ni bil nikdar proti veri, on je za vero, a ne za tako vero, ki je polna politike, on je za vero, kakor nam jo je Zveličar zapustil, za vero mira. Politika ne spada v vero in to hoče „Štajerc“ iz vere iztrebiti, zato ni proti veri, ampak on je za pravo vero. Cerkev ojstro prepoveduje duhovnikom vsako politično delovanje.

„Štajerc“ tudi nikdar ni proti duhovnikom. Pridne, prave naslednike Kristusa je in bode vedno čislal, a vedno se bo bojeval z hujskači v duhovski sukni ki so vse preje nego oznanjevalci mira. On je proti takim duhovnikom, iz katerih ust ne pride božja beseda, ampak ki samo politiko, hujskarijo v ustah imajo, ki sejejo le nemir in sovraštvo. „Duhovniki, ki se pečajo z politiko, so nesreča za državo“ rekel je Cesar Viljem II in tudi mi smo o tem prepričani in hočemo to nesrečo zabraniti s tem, da oslabimo ali uničimo upliv politične duhovščine. Mi imamo mnogo prijateljev med duhovščino, kajti uvideli so da mi trebimo le ljuliko od pšenice, da mi samo tako „dušne“ pastire grajamo ki si to zaslužijo, pravi duhovniki sami priznajo, da je treba za take zdravnike, kajti slabi duhovniki so v prvi vrsti krivi, da peša vera, ti so nesreča za cerkev, ti so krivi mnogih žalostnih odpadov.

„Štajerc“ je nemškutar, pravijo nazadnjaki. To trdijo je tako bedasto, kakor podlo. Zato, ker hoče kmetu, da se nauči tudi drugega jezika, da potem kmet lažje svoje pridelke sam nemškim kup-

božno molila. Rekla je, da ne more poslušati dekanove čenčarije na prižnici inžzato raje v bukvicah bere. To zvedel je naš dekan. Proti ljudem je sicer rekel, da mu je vse eno, ali ga ta stara skatlja poslušala ali ne, a na tihem ga je vendar jezilo. »Le čakaj« misli si je, „naj le pride praznik Velike gospojnice, tedaj boš me že poslušala — in sicer dolgo poslušala.“

Dan Velike gospojnice je prišel, cerkev je polna ljudi, tudi grajsčinska Urša ne manjka, — hvala Bogu misli si dekan. — Ko je šel dekan na prižnico postal je in pogledal Uršo in ko je prišel na kancil, je spet dol gledal na staro gizdavko. Ljudje so eden drugega začudeno pogledovali in si mislili, kaj gleda, kaj vidi, koga opazuje?

Dekan začel je pridigovati oprečisti devici Mariji. Nazadnje je rekel: „Da pa veste, kako lepa bila je naša brezmadežna Marija, hočem vam jo popisati. Imelo je krasno lice, kakor se nobena človek, najmilejša in najkrasnejša je bila, ja on nima besed, da bi jo dostojno popisal. In kako lepo je bila oblečena, če je šla v cerkev! Imela je zeleno svilnato jopico, rudečo ogrinjačo — na glavi mal bel klobuček, vse se ji je tako dobro prikladalo da je od daleč, in sicer le od daleč zgedala kakor, — no kakor grajsčinska Urša.

Kaj se zgodi? Urša zbeži iz cerkve domu vsa zelena od jeze pise škofu, kako jo je dekan v cerkvi osramotil in da ne prestopi cerkvenega praga, dokler je ne prosi dekan, ta neotesanec in folišen star godrnjač, javno za odpusčanja.

Prišlo je spet veliko pismo od konzistorija na dekana Musičara. On je takoj vedel, kaj je v pismu, in ko ga je pre-

čem prodaja, zato je nemškutar. Mi nismo proti poštnjakom, a napadamo vsakega izkoriščevalca našega ljudstva, naj bo ta Slovenec ali Nemec.

Toraj ne slušaj kmet, obrtnik, trgovec takih bedarij, še teaneje okleni se svojega lista, še bolj ga podpiraj, že več novih naročnikov mu pridobi.

„Štajerc“ ne išče pri svojem podjetju za se dobička, kar ga ima (če ga ima) obrne spet v korist svojih somišljenikov.

„Štajerc“ se nadeja, da tega opomina za naprednjake in somišljenike ni zastoj napisal, pričakuje, da mu tudi v novem letu ostanejo zvesti vsi dosedanjí čitatelji, naročniki in sotrudniki, da se njih število še pomnoži in da bo z združenimi močmi delal za korist in blagor naprednjakov po gealo:

Vse za resnico in pravico, vse za pravi napredek in za duševno prostost, vse za mednarodni mir!

Nekaj od prvaških slovenskih poslancev.

Zadnje zasedanje štajerske deželne zbornice bilo je v marsikaterem obziru zanimivo. Omenimo, da se je tudi štajerski deželni zbor izrekel za občno volilno pravico in rešil versto važnih predlogov in zadev. Sedaj pa si hočemo malo ogledati delovanje spodnještajerskih prvaških poslancev. Če vzamemo še tako velik „respektlin“ a vendar ne zamoremo ničesar videti o tem delovanju. Same puble besede brez vsebine vidimo in slišimo. Ni jeden ni kaj pametnega rekel ali predlagal. Posebno odlikovala sta se pa celjski dohtar Dečko in pa slavni „hofrat“ Ploj. Prvi gospod ni namreč predlagal zgraditev kake ceste ko-

čital. je godrnjaje po izbi sem in tje hodil in rekel naj ga ves konzistorij rad ima. In po pridigi naj jo za odpušanje prosí! Čuda, da mu ne pišejo, da mora kleče to staro klepetuljo prositi. To se še mora prespati in dobro premisliti.

Drugi dan bil je dekan izvanredno dobre volje in ljudje, ki so ga dobro poznali so rekli, lejte, lejte, nas ljubi Mušičar imajo spet mušice pod klobukom. Dekan pozove svojega kočijaša in mu naroči, naj okoli pravi, da bo prihodnjo nedeljo prižnice Urše prosil za odpušanje.

V nedeljo bila je cerkev skoraj premajhna toliko ljudstva je prišlo vsi so bili radovedni, kako bo dekan za odpušanje prosil. Grajsčinska Urša je tudi prišla in sedela je nališpana in nakinčena kakor kaka grofica v klopi. Ko začne dekan pridigovati odprla je spet molitvene bukvice, kakor iz same ponižnosti, a srce ji je bilo vedno bolj nemirno čim več se je bližala pridiga h koncu in čim bolj se je bližal čas, ko bo jo dekan prosil pred vsem zbranim ljudstvom za odpušanje.

Dekan pridiga danes nekako resno, mirno. Pridiga o prevzetnih farizejcih, ki so se krasno oblečeni v sredi temlja postavili, da bi jih ja vsakdo videl. Potem pridiga o cestinarju, ki je za vratimi stal in ponižno prosil Boga za odpušanje. „In kakor cestinar“, reče nazadnjo dekan, „tako tudi jaz moji ljubi farmaui danes hočem za odpušanje prositi in zadoščanje dati. Jaz sem bil zaslepljen in sem rekel, da je naša ljuba devica Marija, če je bila lepo oblečena, zgledala kakor gospodična Urša. To ni bilo prav, da sem se tako izrazil, kajti oziroma na našo ljubo Devico je in ostane grajsčinska Urša stara gizdavka na vse veke. Amen.“

ristne za kmete dotičnega kraja, temveč se je repenčil in hudoval, da še ni zgrajena cesta iz Luč skoz Pokovlovlek do kranjske meje. Kako mu je deželni odborik Stallner takoj dokazal, bi bila cesta koristna poglavitno le za ljubljanskega škofa, kateri bi lažje les iz svojih šum v Gornjegradskem okraju izvaževal. Tu imamo zopet sijajni dokaz, kak prvaški dohtarji in pa gospodje v černih suknhah skupaj držijo. Kaj briga dohtarja Dečko štajerski kmet; dohtar Dečko se poteguje za škofa kranjskega, znano enega najbogatejših škofov, kateri bi si rad dal na troške štajerskih kmetov napraviti lepo cesto, da bi od svojih lesov še več prida imel. Mi pa rečemo, naj si gospod škof ljubljanski na svoje troške da napraviti cesto, če je hoče imeti. Žalostno je pa, da se najde štajerski poslanec, kateremu so njegovi volilci deveta briga, žalostno, da še vsi kmetje niso sprevideli, da takih poslancev ne smejo voliti, če hočejo do česar dospeti.

Še odličnejše kakor celjski dohtar pa se je obnosil poslanec Dr. Ploj, „hofrat“ od časov zloglasnega ministerstva „Thun-Kaizl.“ Ko je deželni odborik Dr. pl. Derschatta razmotrival slabi finančni položaj ne le štajerske temveč tudi vseh drugih avstrijskih dežel, pavzročén zlasti valed nemarnosti in brezbriznosti avstrijskih vlad, kanil je gospod „hofrat“ dati naprednemu štajerskemu odboru grozno moralično kľofuto. Vzel je tedaj strašno polno usta ter izrekel, da štajerski deželni odbor ne zmaga ne ene dobre misli. Ko mu je potem Dr. pl. Derschatta odgovoril, zakaj on hofrat Ploj, ne izreče kake pametne misli — kaj misliš, kmet, kaj je ta zares dični poslanec na to vdgovoril? Da ni njegova, hofrata stvar, brigati se za dobre misli, na kateri način bi se zamogel poboljšati finančni (gospodarski) položaj dežele, češ, da je to dolžnost le večine deželne zbornice. Mi pa južnoštajerski napredni kmetje tu odločno vprašamo: Kake dožnosti pa ima manjšina štajerskega odbora, obstoječa večji del iz prvaških dohtarjev in gospodov v černih suknhah? Zakaj so se volili ti gospodje poslanci? Ali so se od ljudstva le volili, da vzdignejo mastne dijete ter si kratijo na kmetove troške v Gradcu čas v gledališčih in v orfeji in pa ščuvajo zoper sosedni nemši narod? Ali nismo jih volili, da premišlujejo in delujejo nato, kako bi se povzdignilo blagostanje kmetov svojih volilcev? Zares, kri mora vsakemu poštnemu človeku vzkipeti, koji izve, kaki odgovor je dal hofrat Ploj. Mi pa, slovenski napredni kmetje, si hočemo take besede zapomniti in delovali bodemo na to, da se taki poslanci ne bodo več volili. Mi hočemo imeti poslance, ki skrbijo za naš blagor, ne pa poslance, ki samo nase in na žep svojih pristašev in potrebnikov mislijo, poslance, katerim je kmet prva in poglavitna, ne pa deveta in zadnja briga.

Dogodki na Ruskem.

Skoraj neverjetna so poročila, ki jih slišimo iz „blažene“ Rusije. Povsod štrajk, povsod revolucija,